

100 LET S VEŘEJNOU KNIHOVNOU – II. DÍL

KNIHOVNY NAŠEHO DVOJMĚSTÍ V DOBĚ 1. REPUBLIKY

Pro knihovny našeho dvojměstí se stal významným rok 1921, ve kterém byly občanům obou měst zpřístupněny. Další jejich vývoj závisel na prosperitě obcí, které byly jejich zřizovatelem. Život v obou městech byl v době 1. republiky ovlivněn ekonomickým růstem i hospodářskou krizí. V letech 1921 -1938 byly postaveny školy, veřejné budovy i obytné domy, proběhla regulace Labe, zřízena byla plavební komora, jez i hydroelektrárna, budován byl vodovod, kanalizace, Brandýs byl elektrifikován. Nabídku kulturních programů zajišťovaly osvětové rady a různé spolky. Veřejné knihovny se zaměřovaly na půjčování knih a časopisů.

Veřejná knihovna v Brandýse nad Labem měla v době otevření 500 svazků, čítárna nabízela 40 novin a časopisů. Půjčovalo se jeden den v týdnu od 17,00 do 18,30, zápisné činilo 1 Kč a za půjčení jedné knihy byl vybírán poplatek 10 haléřů. V roce 1925 byl tento poplatek zvýšen o 100%. Knihovníkem byl až do roku 1930 učitel František Macek s odměnou 200 Kč měsíčně. Jeho nástupcem se stal profesor brandýského gymnázia a překladatel z latiny Ivan Bureš. Od roku 1934 byly výpůjční hodiny rozšířeny na pondělí 14,30 – 16,30 a pátek 16,00 – 18,00 a odměna knihovníka zvýšena o 75 Kč. Po odchodu profesora Bureše na jiné působiště v roce 1935 byl knihovníkem jmenován doktor Antonín Bečvář, význačný astronom a klimatolog. Pomocnou knihovnickou silou byla mezi jinými i fotografka Marie Hartmannová. V roce 1934 měla knihovna již 4059 knih získaných koupí a dary, v roce 1938 to bylo již 5053 knih. Dlouhodobým problémem, který se nepodařilo vyřešit, představovalo nevyhovující umístění knihovny a čítárny. Knihovna a čítárna byla umístěna na radnici a v domě U panáků a do konce roku 1938 se nepodařilo rozšířit její prostory.

Veřejná knihovna ve Staré Boleslavi měla při svém otevření 638 knih a 14 časopisů, v roce 1938 již 6246 knih. Výpůjční doba byla stanovena na středu od 17,00 do 19,00 a v neděli od 10,00 do 12,00 hodin, později byla neděle vyměněna za sobotu od 15,00 do 19,00 hodin. Prvním knihovníkem byl poštovní oficiál v. v. Václav Jirásek, který tuto funkci zastával až do roku 1932. Vystřídal ho učitel Václav Paroubek, který vedl 10 let knihovnu v Sedlčáncích. I tuto knihovnu provázely prostorové problémy. V roce 1923 státní inspektor ministerstva osvěty při kontrolní návštěvě konstatoval, že „*není spokojen s místností knihovny*“. Koncem roku 1932 byla upravena místnost záchodu vedle knihovny na čekárnu pro čtenáře. V roce 1935 byla staroboleslavská knihovna „*největší na okrese co do počtu svazků, má největší počet výpůjček za rok ...*“ (citace z jednání knihovnické rady ze dne 23. 1. 1935.) V roce 1938 činil knižní fond knihovny 6246 knih.

Forma půjčování byla v obou knihovnách totožná. Čtenáři neměli ke knihám volný přístup, mohli si vybírat podle tištěných seznamů. Na základě objednávky knihovníci našli

ve fondu, který byl seřazen podle signatur (číselné nebo kombinované označení každé knihy) požadované publikace a prostřednictvím okénka je předali žadatelům. *Okénko jako prostředek vydávání čehokoliv tu již bylo a máme ho tu zase díky Covidu....* Evidence proběhla uložení knihního lístku do obálky se jménem čtenáře. Rozvoj obou knihoven byl omezen zřízením Protektorátu Čechy a Morava.